

Alkotmánybíróság
1535 Budapest
Pf. 773.

Elektronikusan megküldve:

elnok@mkab.hu,
bitskey@mkab.hu

Cc: ugyfelkapu@mkab.hu

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott dr. Kádár András Kristóf, mint a Magyar Helsinki Bizottság (székhely: 1074 Budapest, Dohány utca 20. II/9.) társelnöke, dr. Kalota Ágnes mint az Utcajogász Egyesület (székhely: 1061 Budapest, Paulay Ede u. 55.) társelnöke, valamint dr. Szabó Máté mint a Társaság a Szabadságjogokért (székhely: 1136 Budapest, Tátra utca 15/b. I/1.) szakmai igazgatója 2018. december 20-án közös amicus curiae beadványt terjesztettünk elő az Alkotmánybíróság előtt III/1628/2018, III/1704/2018, valamint III/1727/2018 számon folyamatban lévő, a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (Szabs. tv.) 178/B. § alaptörvényellenességének megállapítása és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezések kapcsán.

Az alábbiakban fel kívánjuk hívni a t. Alkotmánybíróság figyelmét egy kutatásra, amelyet a Magyar Helsinki Bizottság megrendelése alapján a Budapest Intézet készített el, és amely megállapításai a fenti tárgyú eljárásban álláspontunk szerint relevánsak.

A Budapest Intézet 2008 novemberében alakult fiatal, elméleti és gyakorlati tudással, kormányzati és kutatási, valamint hazai és nemzetközi tapasztalatokkal rendelkező közgazdászok-politológusok partnerségében. Az Intézet független elemzéseket és hatásvizsgálatokat készít szakpolitikai döntések előkészítéséhez, nyomon követéséhez és értékeléséhez. Ebben kettős cél vezérli: egyfelől, hogy a megalapozottabb döntések által a magyar és az európai közjót szolgálja, másfelől, hogy hozzájáruljon a tényeken és tudományos alapokon nyugvó szakpolitikai viták és döntések elterjedéséhez. Az Intézet elsősorban a foglalkoztatáspolitiká, szociálpolitika, roma integráció, oktatáspolitiká, üzleti környezet és a kormányzati hatékonyság szakpolitikai kérdéseivel foglalkozik.

A kutatás a Budapest Intézet Honlapján érhető el az alábbi linken:

http://www.budapestinstitute.eu/BI_hajlektalan_2018_1231_final_revised.pdf

A tanulmányban szakértői interjúk, adminisztratív adatok és a vonatkozó médiatartalmak elemzése révén azt vizsgálták, mekkorák a 2018 második félévében elfogadott törvény- és rendeletmódosítások után a közterületi életvitelszerű tartózkodás szabálysértési szankcionálásának közvetlen társadalmi költségei eljárásonként. Számításaikban, mint korábbi tanulmányukban (BI 2016), most is kizárólag a hatósági változó költségekre („végrehajtási költségekre”) koncentráltak: a helyszíni eljárás, az előállítás, kísérés, az előkészítő ill. a szabálysértési eljárás, a bírósági eljárás, az elővezetések, ill. a közérdekű munka és az elzárás büntetések költségeit vették számba. Elsőként az eljárások időkölségét határozták meg: hány munkaórát emészt fel a rendőrség és a bíróságok munkatársainak egy-egy hajléktalan személy elleni eljárás lebonyolítása. Eredményeik alapján a résztvevő állami szervek alkalmazottainak 42-45 munkaórát foglalja le egy eljárás lefolytatása. Az így kapott időkölséget felszorozták az eljárási cselekményeket végző munkavállalók beosztására érvényes, törvényben előírt bérkölséggel, ezt kiegészítették az egyéb jellegű kapcsolódó

kiadásokkal (pl. üzemanyag) és a lehetséges büntetések (elzárás, közérdekű munka) számított költségeivel. Számításaik a változó faktorok és a fennálló bizonytalanságra tekintettel három becslési alternatívával dolgoztak: egy alsó, egy középső és egy felső becsléssel. Ez különösen indokolt, mivel az életvitelszerű közterületi tartózkodás szabálysértés eljárási és szankcionálási gyakorlata még meglehetősen kialakulatlan (mindössze két és fél hónapja lépett hatályba) és a bíróság által kiszabható büntetések nagyon eltérő társadalmi költségeket vonnak maguk után. Eredményeik legfőbb tanulsága, hogy a hajléktalanság szabálysértési szankcionálása, (morális, alapjogi és elemi közpolitikai kifogásokon túl) nem elhanyagolható társadalmi erőforrásokat emészt fel: az 1. táblázatban részletesen is bemutatott becsléseik eljárásonként 46 ezer forinttól (legkonzervatívabb becslések, felmentés v. figyelmeztetés, mint a bíróság által megállapított szankció) 449 ezer forintig (felső becslések, és a maximális, 60 napos elzárás, mint szankció) terjednek. Más, releváns egységre átszámolva: minimum annyit szán az állam egy hajléktalan ember üldözésére, amennyiből ugyanazt a személyt az állam saját normatívája szerint 36 éjszakára néhány ágyas, emberhez méltó átmeneti szálláson lehetne elhelyezni. A maximális büntetési tételt feltételezve és a felső becsléseinkkel számolva pedig csaknem annyiba kerül az adófizetőnek egy hajléktalan ember bíróság elé állítása, majd fogvatartása, mint amennyiből két hét híján egy teljes évig lakhatna átmeneti szálláson.

Bízunk benne, hogy a t. Alkotmánybíróság a a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (Szabs. tv.) 178/B. § alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezések folytán folyamatban lévő eljárásban az amicus curiae beadványunkban foglaltakat és a Budapest Intézet kutatási eredményeit is figyelembe veszi és döntését mihamarabb meghozza.

Budapest, 2019. május 15.

Tisztelettel

Magyar Helsinki Bizottság
Hungarian Helsinki Committee
1074 Budapest, Dohány u. 20. II/9.
Telefon/Fax: 321-4144
Adószám: 19013983-1-42
dr. Kádár András Kristóf
Magyar Helsinki Bizottság
társelnök